

Právny styk s cudzinou v trestných veciach

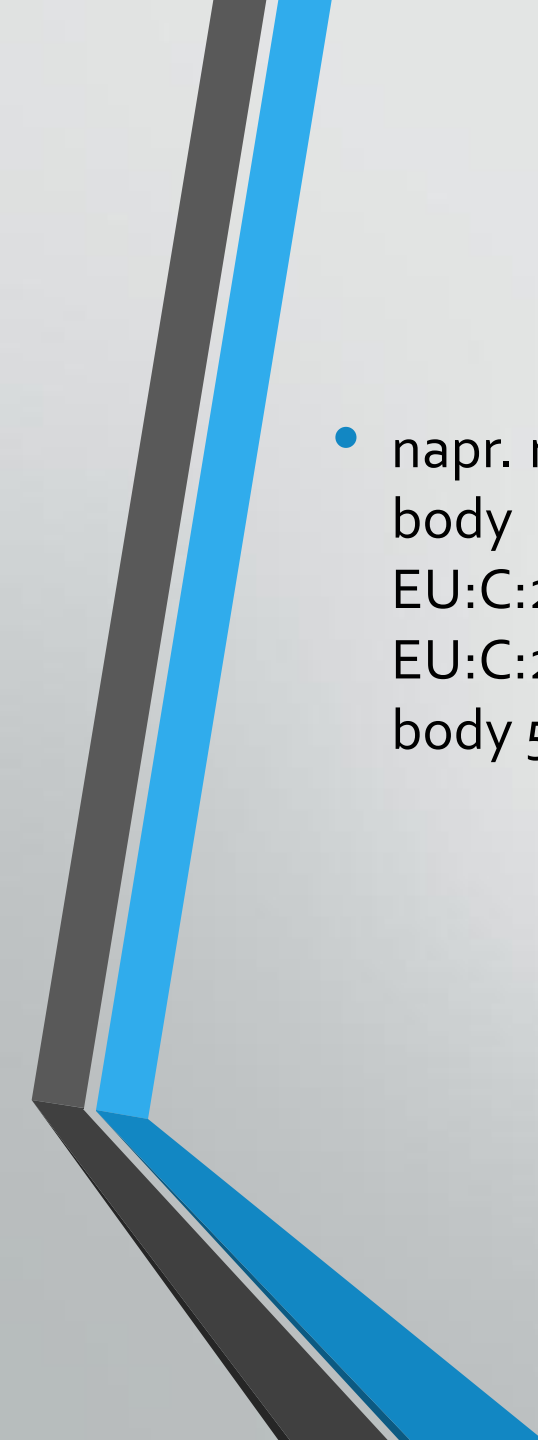
JUDr. František Mozner

(Omšenie, 27. septembra 2018)

Uznávanie a výkon rozhodnutí podľa zák. č. 549/2011 Z. z.

RR Rady 2008/909/SVV z 27. novembra 2008 o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na rozsudky v trestných veciach, ktorými sa ukladajú tresty odňatia slobody alebo opatrenia zahŕňajúce pozbavenie osobnej slobody, na účel ich výkonu v Európskej únii (Ú. v. EÚ L 327, 5. 12. 2008) v znení **RR Rady 2009/299/SVV** z 26. februára 2009 (Ú. v. EÚ L 081, 27. 3. 2009).

- rámcové rozhodnutia nemajú priamy účinok, ich záväzný charakter ale ukladá vnútroštátnym orgánom, najmä vnútroštátnym súdnym orgánom, povinnosť vykladať vnútroštátne právo s čo najväčším ohľadom na znenie a účel rámcového rozhodnutia, aby sa dosiahol ním sledovaný výsledok.
- povinnosť vnútroštátneho súdu odvolávať sa na obsah rámcového rozhodnutia pri výklade a uplatňovaní relevantných ustanovení vnútroštátneho práva je síce obmedzená všeobecnými zásadami práva a nemôže slúžiť ako základ na výklad *contra legem* vnútroštátneho práva, vyžaduje však, aby vnútroštátne súdy urobili všetko, čo je v ich právomoci (tým, že zohľadnia vnútroštátne právo ako celok a uplatnia výkladové metódy, ktoré toto právo uznáva) s cieľom zaručiť úplnú účinnosť predmetného rámcového rozhodnutia a dospieť k riešeniu, ktoré je v súlade s ním sledovaným účelom.

-
- napr. rozsudky Súdneho dvora zo 16. júna 2005, **Pupino**, C-105/03, EU:C:2005:386, body 33, 34 a 47; z 5. októbra 2004, **Pfeiffer a i.**, C-397/01 až C-403/01, EU:C:2004:584, body 113 a 114; z 24. januára 2012, **Dominguez**, C-282/10, EU:C:2012:33, body 24, 25 a 27; z 5. septembra 2012, **Jorge**, C-42/11, EU:C:2012:517, body 53 až 56.

- podľa čl. 288 Zmluvy o fungovaní Európskej únie je smernica ako právny akt Európskej únie záväzná pre každý členský štát, ktorému je určená, a to vzhľadom na výsledok, ktorý sa ňou má dosiahnuť, pričom sa voľba foriem a metód ponecháva vnútroštátnym orgánom.
- Súdny dvor pripúšťa priamy účinok (aplikáciu) smerníc iba ak:
 - A. uplynula transpozičná lehota,
 - B. smernica nebola členským štátom vôbec alebo správne prebratá, resp. nie je zabezpečená jej úplná účinnosť,

C. smernica, prípadne jej ustanovenie umožňuje identifikovať jednak konkrétnu povinnosť členského štátu, ako aj oprávnené osoby, za predpokladu, že obsah dotknutého ustanovenia smernice je bezpodmienečný a presný.

- priama aplikácia smernice nesmie mať za následok uloženie povinnosti fyzickej alebo právnickej osobe, alebo založenie, resp. sprísnenie trestnej zodpovednosti tých, ktorí sa dopustia porušenia jej ustanovení.
- priameho účinku smernice sa nemožno dovolávať voči jednotlivcom, ale len proti štátu, bez ohľadu na to či vystupuje ako zamestnávateľ, alebo ako verejný orgán.

(rozsudky Súdneho dvora z 26. septembra 1996, Arcaro, C-168/95, EU:C:1996:363, body 36 a 37; z 19. apríla 2007, Farrell, C-356/05, EU:C:2007:229, body 37 až 40)

RR 2008/909/SVV - odôvodnenie

- zásada vzájomného uznávania – pilier (medzník) justičnej spolupráce v rámci EÚ aj v trestných veciach (1)
- vzájomná dôvera v právne systémy ostatných členských štátov – zaslanie rozsudku na účely jeho uznania a výkonu uloženého trestu by nemalo byť vo všetkých prípadoch podmienené súhlasom odsúdeného (5)
- RR by sa malo vykonávať a uplatňovať takým spôsobom, ktorý umožňuje dodržiavanie všeobecných zásada rovnosti, spravodlivosti a primeranosti (6)

RR 2008/909/SVV - odôvodnenie

- výkon trestu vo vykonávajúcom štáte by mal posilniť možnosť sociálnej nápravy odsúdenej osoby. Aby sa príslušný orgán štátu pôvodu presvedčil, že výkon trestu vykonávajúcim štátom poslúži účelu uľahčenia sociálnej nápravy odsúdenej osoby, mal by zväžiť také prvky, ako sú napríklad väzby dotknutej osoby na vykonávajúci štát, či ho považuje za miesto svojich rodinných, jazykových, kultúrnych, spoločenských alebo hospodárskych či iných väzieb na vykonávajúci štát (9)

RR 2008/909/SVV - odôvodnenie

- RR rešpektuje základné práva a dodržiava zásady uznané čl. 6 Zmluvy o EÚ a vyjadrené Chartou základných práv EÚ, najmä jej kapitolou VI (*Spravodlivosť: právo na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý proces, prezumpcia nevinny a právo na obhajobu, zásady zákonnosti a primeranosti trestných činov a trestov, právo nebyť stíhaný alebo potrestaný v trestnom konaní dvakrát za ten istý trestný čin*). Žiadne ustanovenie RR by sa nemalo vykladať tak, že zakazuje odmietnutie výkonu rozhodnutia, ak existujú objektívne dôvody domnievať sa, že účelom trestu je potrestane osoby z dôvodu jej pohlavia, rasy, vierovyznania, etnického pôvodu, štátnej príslušnosti, jazyka, politického zmýšľania alebo sexuálnej orientácie, alebo že postavenie tejto osoby môže byť ktorýmkoľvek z týchto dôvodov nepriaznivo ovplyvnené (13)

zák. č. 549/2011 Z. z.

- základná podmienka postupu podľa tohto zákona – členský štát implementoval RR.
- EJNI: <http://www.ejn-crimjust.europa.eu/ejn/>
- pri zisťovaní potrebných informácií týkajúcich sa určenia príslušnosti alebo pri overovaní podmienok ustanovených právnym poriadkom členského štátu alebo Slovenskej republiky na uznanie a výkon rozhodnutí a pri zisťovaní príslušného vykonávajúceho justičného orgánu poskytuje potrebnú súčinnosť MS SR a to na žiadosť súdu alebo príslušného orgánu členského štátu (§ 22 ods. 1, § 28 zák. č. 549/2011 Z. z.).
- na zistenie príslušného vykonávajúceho justičného orgánu možno použiť aj kontaktné body (EJNI)

zák. č. 549/2011 Z. z. – jazyky

A. povinný preklad do úradného jazyka alebo niektorého z úradných jazykov vykonávajúceho štátu:

- osvedčenie
- žiadosť o vzatie odsúdeného do väzby
- žiadosť o súhlas, aby dotknutá osoba bola trestne stíhaná, odsúdená alebo akýmkoľvek spôsobom pozbavená osobnej slobody vo vykonávajúcom štáte za iný trestný čin spáchaný pred odovzdaním, než je trestný čin, pre ktorý má byť odovzdaná

zák. č. 549/2011 Z. z. – jazyky

B. oznámenie pre odsúdeného (§ 8 ods. 2, príloha č. 2 zák. č. 549/2011 Z. z.) treba preložiť do jazyka, ktorému rozumie.

C. v prípade prevozu odovzdávanej osoby územím tretieho členského štátu treba osvedčenie preložiť do úradného jazyka tohto členského (§ 25 ods. 3 zák. č. 549/2011 Z. z.).

zák. č. 549/2011 Z. z. – jazyky

Výnimky:

- členský štát vyhlásil, že bude akceptovať preklad do jedného alebo viacerých iných úradných jazykov inštitúcií EÚ
- ak je použitie jazykov upravené na základe vzájomnosti vyhlásenej MS SR

Osvedčenie adresované slovenským justičným orgánom musí byť vyhotovené v slovenskom jazyku, alebo opatrené prekladom do slovenského jazyka. Slovenská republika prijíma osvedčenia podľa tohto právneho aktu vo vzťahu k Českej republike v českom jazyku (ozn. MS SR č. 23/2017 Z. z.).

zák. č. 549/2011 Z. z. – jazyky

Preklad rozhodnutia, ktoré má byť uznané a ktoré sa zasiela s osvedčením, a ostatných písomností sa nevyžaduje.

Výnimka:

- ak členský štát vyhlási, že ako vykonávajúci štát môže bezodkladne po prijatí rozsudku a osvedčenia v prípade, že zistí, že obsah osvedčenia nie je dostatočný na to, aby rozhodol o výkone trestu, žiadať, aby sa k rozsudku alebo jeho podstatným častiam priložil preklad do úradného jazyka alebo niektorého z úradných jazykov vykonávajúceho štátu alebo do jedného alebo viacerých iných úradných jazykov inštitúcií EU

zák. č. 549/2011 Z. z. – jazyky

- Slovenská republika si vyhradila právo požiadať štát pôvodu o preklad rozsudku alebo jeho podstatnej časti do slovenského jazyka, ak informácie vyplývajúce z osvedčenia nie sú dostatočné na prijatie rozhodnutia o uznaní a výkone trestu (ozn. MS SR č. 23/2017 Z. z.)
- skutočnosť, že v osvedčeniach sa uvádzajú jazyky, v ktorých možno s príslušnými orgánmi štátu pôvodu komunikovať, neznamená povinnosť prekladať zasielané písomnosti.

zák. č. 549/2011 Z. z. – základné pojmy (§ 3)

rozhodnutie = odsudzujúce rozhodnutie pre trestný čin alebo iné rozhodnutie vydané súdom, ktorým sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody, t.j. trest odňatia slobody, detencia alebo ochranné liečenie formou ústavného liečenia.

justičný orgán štátu pôvodu = súd s právomocou vydať rozhodnutie obsahujúce trestnú sankciu spojenú s odňatím slobody.

vykonávajúci justičný orgán štátu = súd, ktorý má právomoc rozhodnúť o uznaní a výkone rozhodnutia podľa právneho poriadku vykonávajúceho štátu = KS v obvode, ktorého má odsúdený obvyklý pobyt alebo vykonáva TOS, inak KS BA; v prípade konania o EZR, súd, ktorý koná o EZR.

obvyklý pobyt = trvalý alebo prechodný pobyt.

Postup slovenských orgánov ako justičných orgánov štátu pôvodu

Základné podmienky odovzdania výkonu rozhodnutia:

Odsúdený sa nachádza na území SR alebo vykonávajúceho štátu a:

I. A. je štátnym občanom vykonávajúceho štátu a **B.** má v ňom obvyklý pobyt alebo má na jeho území preukázateľné rodinné, sociálne alebo pracovné väzby, ktoré môžu prispieť k uľahčeniu jeho nápravy počas výkonu trestnej sankcie spojenej s odňatím slobody.

podľa čl. 4 ods. 1 písm. a) RR rozhodnutie s osvedčením možno zaslať členskému štátu, ktorého štátnu príslušnosť má odsúdená osoba a v ktorom žije

podľa bodu (17) odôvodnenia RR ak sa odkazuje na štát, v ktorom odsúdená osoba „žije“ označuje to miesto, na ktoré je viazaná na základe zvyčajného pobytu a prvkov, ako sú rodinné, sociálne alebo pracovné väzby.

Postup slovenských orgánov ako justičných orgánov štátu pôvodu

II. A. je štátnym občanom vykonávajúceho štátu a síce v ňom nemá obvyklý pobyt, **B** ale po prepustení z výkonu trestnej sankcie spojenej s odňatím slobody má byť vyhostený na základe právoplatného rozhodnutia vydaného v súdnom konaní alebo v správnom konaní, do vykonávajúceho štátu.

v týchto prípadoch sa nevyžaduje súhlas odsúdeného s odovzdaním.

III. ak nejde ani o jeden z týchto prípadov, potom môže byť výkon rozhodnutia odovzdaný vykonávajúcemu štátu, ak jeho príslušný orgán s prevzatím výkonu súhlasil

toto odovzдание je podmienené súhlasom odsúdeného, okrem prípadu, ak odsúdený do tohto štátu ušiel alebo sa inak vrátil z dôvodu trestného stíhania vedeného proti nemu v SR

Postup slovenských orgánov ako justičných orgánov štátu pôvodu

- vo všetkých týchto prípadoch je ďalšou podmienkou odovzdania výkonu rozhodnutia zistenie, že výkon trestu bude vo vykonávajúcim štáte, pokiaľ ide o zaistenie úspešného začlenenia odsúdeného do spoločnosti alebo pokiaľ ide o zaistenie úspešnosti jeho liečby, vhodnejší a účelnejší (§ 6 ods. 2 zák. č. 549/2011 Z. z.).
- k tomuto záveru môže dospieť súd aj na základe porady s príslušným orgánom (podľa zák. č. 549/2011 Z. z. vyžiadanie vyjadrenia).
- obligatórna porada/vyžiadanie vyjadrenia od vykonávajúceho justičného orgánu, ešte pred zaslaním rozhodnutia s osvedčením, je v prípade, ak je odovzdanie podmienené súhlasom vykonávajúceho štátu (III.) + predkladá sa aj stanovisko odsúdeného.

Postup slovenských orgánov ako justičných orgánov štátu pôvodu

- aj v prípadoch I. a II. možná fakultatívna porada/vyžiadanie vyjadrenia od vykonávajúceho justičného orgánu.
- ak ale vykonávajúci justičný orgán oznámi, že odovzdanie výkonu nepovažuje za vhodné a účelné z hľadiska sledovaného cieľa – súd podľa zák. č. 549/2011 Z. z. výkon rozhodnutia **neodovzdá** – obligatórne.
- ak takáto predchádzajúca konzultácia neprebehla, takéto oznámenie môže urobiť vykonávajúci štát bezodkladne aj po doručení osvedčenia s rozsudkom – súd **môže** rozhodnúť o späťvzatí osvedčenia.

Postup slovenských orgánov ako justičných orgánov štátu pôvodu

Ďalšie úkony pred odovzdaním rozhodnutia:

- ak je odovzdanie podmienené súhlasom odsúdeného, ktorý je na území SR - výsluch odsúdeného k udeleniu súhlasu - musí byť poučený o dôsledkoch súhlasu s odovzdaním výkonu: **a)** nemožno ho vziať späť, **b)** neuplatní sa špecialita.
- i keď to zo znenia § 7 ods. 1 zákona nevyplýva je vhodné získať aj informácie potvrdzujúce existenciu rodinných, sociálnych alebo pracovných väzieb vo vykonávajúcim štáte, vďaka ktorým bude výkonom trestu v tomto štáte uľahčená sociálna náprava odsúdeného.
- ak sa súhlas nevyžaduje, zistí sa iba stanovisko odsúdeného – aj v tomto prípade je však namieste po poučení o následkoch súhlasu zistiť, či súhlasí (v takom prípade sa neuplatní sa špecialita), a získať informácie potvrdzujúce, že výkonom trestu vo vykonávajúcim štáte bude uľahčená sociálne náprava

Postup slovenských orgánov ako justičných orgánov štátu pôvodu

- v prípade mladistvého odsúdeného sa vyžiada stanovisko aj od zákonného zástupcu.
- ak sa odsúdený nachádza na území vykonávajúceho štátu, môže súd, ak to považuje za potrebné, ešte pred odovzdaním rozhodnutia požiadať príslušný orgán vykonávajúceho štátu o zadržanie odsúdeného alebo o prijatie iného opatrenia na zabezpečenie toho, aby odsúdený zostal do prijatia rozhodnutia o uznaní a výkone na území vykonávajúceho štátu.
- ak sa súd rozhodol odovzdať výkon rozhodnutia (nejde o formálne rozhodnutie, toto sa realizuje zaslaním rovnopisu rozhodnutia s riadne vyplneným osvedčením, vzor ktorého je v prílohe, vykonávajúcemu justičnému orgánu a MS spolu so súhlasom odsúdeného s odovzdaním, ak sa vyžaduje, inak len s jeho stanoviskom, pokiaľ je na území SR), zašle odsúdenému oznámenie o odovzdaní výkonu rozhodnutia; ak je vo vykonávajúcom štáte, tak ho zašle justičnému orgánu tohto štátu - v jazyku ktorému odsúdený rozumie

Postup slovenských orgánov ako justičných orgánov štátu pôvodu

- súd môže zároveň požiadať vykonávajúci justičný orgán o oznámenie podmienok úpravy druhu a dĺžky uloženého trestu a podmienok podmiennečného prepustenia alebo ukončenia výkonu trestu podľa právneho poriadku vykonávajúceho štátu a ak ich nebude považovať z hľadiska naplnenia účelu trestu alebo ochranného opatrenia za dostatočné, môže rozhodnúť o späťvzatí osvedčenia a to až do začiatku výkonu rozhodnutia vo vykonávajúcom štáte.

Postup slovenských orgánov ako justičných orgánov štátu pôvodu

Ďalšie dôvody späťvzatia osvedčenia:

- vykonávajúci štát uzná rozhodnutie len čiastočne a nedôjde k vzájomnej dohode o takomto postupe.
- vykonávajúci justičný orgán oznámi, že výkon rozhodnutia nepovažuje za účelný a vhodný.

Späťvzatie sa musí odôvodniť a súd o ňom informuje aj MS SR.

Postup slovenských orgánov ako justičných orgánov štátu pôvodu

Dôsledok odovzdania:

- začatím výkonu trestnej sankcie vo vykonávajúcim štáte, nemožno výkon sankcie spojenej s odňatím slobody nariadiť a ani v ňom pokračovať, okrem prípadu ak vykonávajúci justičný orgán oznámi, že vo výkone rozhodnutia nebude pokračovať z dôvodu úteku odsúdeného – v takom prípade sa doba strávená vo väzbe alebo vo výkone započíta do uloženého trestu.

Odovzdanie odsúdeného sa má zrealizovať najneskôr do 30 dní od prijatia konečného rozhodnutia o uznaní a výkone - podrobnosti dojedná za SR Národná ústredňa INTERPOLU.

Postup slovenských orgánov ako vykonávajúcich justičných orgánov – príslušnosť

- I. ak konanie začne na základe konania o EZR, krajský súd, ktorý koná o EZR.
- II. krajský súd, v ktorého obvode má odsúdený obvyklý pobyt (trvalý alebo prechodný pobyt) alebo vykonáva TOS – rovnocenné kritériá.
- III. Krajský súd v Bratislave, ak nie je daná príslušnosť podľa I. a II.

O začatí konania upovedomí príslušný súd MS SR a ak bolo osvedčenie doručené súdu, ktorý nie je príslušný, postúpi vec príslušnému súdu, o čom informuje justičný orgán štátu pôvodu (§ 12 ods. 1, ods. 3 zák. č. 549/2011 Z. z.).

Ak nie je daná právomoc slovenských súdov, príslušný súd vráti rozhodnutie s osvedčením justičnému orgánu štátu pôvodu bez vybavenia (napr. keď sa odsúdený nenachádza ani v štáte pôvodu ani na území SR).

Postup slovenských orgánov ako vykonávajúcich justičných orgánov – príslušnosť

R 14/2017

Obvyklým pobytom v zmysle § 12 ods. 1 zák. č. 549/2011 Z. z. sa na účely tohto zákona rozumie trvalý pobyt alebo prechodný pobyt; inštitút trvalého pobytu a prechodného pobytu je upravený v zák. č. 253/1998 Z. z. Hlásenie na taký pobyt (§ 2 ods. 2, § 3 ods. 7, § 8 ods. 2 naposledy označeného zákona) má evidenčný charakter a jeho účinky, ak nedošlo k ohláseniu skončenia trvalého alebo prechodného pobytu alebo k zrušeniu záznamu o prechodnom pobyte, pretrvávajú aj v prípade, ak sa dotknutá osoba už v mieste hláseného pobytu nezdržiava. To je rozhodujúce aj pre posudzovanie príslušnosti krajského súdu podľa kritérií uvedených v § 12 ods. 1 zákona.

Postup slovenských orgánov ako vykonávajúcich justičných orgánov – príslušnosť

R 55/2016

Konanie o európskom zatýkacom rozkaze nekončí právoplatnosťou rozhodnutia o výkone tohto rozkazu, ale až samotnou realizáciou vydania vyžiadanej osoby do cudziny. Ak sa v období po právoplatnosti rozhodnutia o vykonaní európskeho zatýkacieho rozkazu a pred vydaním vyžiadanej osoby do cudziny začalo konanie o uznaní a výkone rozhodnutia vydaného súdom členského štátu Európskej únie podľa zákona č. 549/2011 Z. z. v znení zákona č. 344/2012 Z.z., na ktoré sa vzťahuje vyššie uvedený európsky zatýkací rozkaz (o vykonaní ktorého už bolo rozhodnuté), je na toto konanie príslušný súd podľa § 12 ods. 1 naposledy označeného zákona, teda krajský súd, ktorý konal (a stále koná) o výkone európskeho zatýkacieho rozkazu.

Postup slovenských orgánov ako vykonávajúcich justičných orgánov – príslušnosť

R 12/2016

Podľa § 18 ods. 1 zák. č. 549/2011 Z. z. súd, ktorý rozhodol o uznaní a o výkone rozhodnutia je oprávnený prijať všetky následné rozhodnutia spojené s výkonom trestnej sankcie, vrátane podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody. Ide o osobitné ustanovenie (lex specialis) vo vzťahu k Trestnému poriadku, ktorý sa tu v zmysle § 29 vyššie označeného zákona nepoužije. Výraz (pojem) "oprávnený" v uvedenom ustanovení je výrazom vecnej a miestnej príslušnosti vo vykonávacom konaní a neznamená možnosť príslušného krajského súdu vzdať sa rozhodovania.

Postup slovenských orgánov ako vykonávajúcich justičných orgánov – príslušnosť

R 76/2017

Ak došlo k uznaniu cudzieho rozhodnutia v konaní podľa Trestného poriadku (prvý diel tretej hlavy piatej časti tohto zákona), pri nariadení výkonu uznaného cudzieho rozhodnutia a pri rozhodovaní o všetkých ďalších otázkach vykonávacieho konania sa kompetenčne postupuje podľa § 521 ods. 2 a 4 Tr. por.. Príslušný je teda okresný súd, v ktorého obvode odsúdený býva; ak odsúdený nemá bydlisko na území Slovenskej republiky, je príslušný Okresný súd Bratislava I (teda nerozhoduje krajský súd, príslušný na uznávacie konanie podľa § 518 ods. 2 Tr. por.). Ide o odlišný režim, než aký je ustanovený v § 18 ods. 1 zák. č. 549/2011 Z. z.

Postup slovenských orgánov ako vykonávajúcich justičných orgánov – posudzovanie obojstrannej trestnosti

R 6/2017

- pri skúmaní obojstrannej trestnosti podľa § 16 ods. 1 písm. b) zák. č. 549/2011 Z. z. je rozhodujúce, či konkrétny skutok, ak by bol spáchaný na území Slovenskej republiky, by bol sám osebe trestným činom, bez ohľadu na jeho právnu kvalifikáciu podľa práva štátu pôvodu. Neposudzuje sa teda, či by odsúdená osoba, ak by bola orgánmi Slovenskej republiky trestne stíhaná, bola uznaná za vinnú a aký trest by jej bol uložený.
- ak justičný orgán štátu pôvodu v súlade s § 4 ods. 2 zákona č. 549/2011 Z. z. označí v osvedčení o vydaní rozhodnutia priradením k jednej alebo k viacerým kategóriám trestných činov uvedených v odseku 3 tohto ustanovenia len niektoré z trestných činov spáchaných samostatnými skutkami, o ktorých bolo rozhodnuté rozhodnutím, o ktorého uznanie a výkon sa žiada, je súd vo vzťahu k takto neoznačeným trestným činom (skutkom) vždy povinný skúmať ich obojstrannú trestnosť.

Postup slovenských orgánov ako vykonávajúcich justičných orgánov – posudzovanie obojstrannej trestnosti

2 Urto 2/2018

- hoci justičný orgán štátu pôvodu označil v osvedčení predmetný trestný čin priradením ku kategórii trestných činov – organizovaná alebo ozbrojená lúpež (podľa slovenskej jazykovej verzie RR ide o kategóriu trestných činov – organizovaná alebo ozbrojená krádež alebo lúpež), uznanie a výkon rozhodnutia štátu pôvodu bez skúmania obojstrannej trestnosti podľa § 4 ods. 2 zák. č. 549/2011 Z. z. (ako to urobil krajský súd) neprichádzalo do úvahy. Ani z popisu skutku a ani z jeho právnej kvalifikácie totiž nevyplýva, že odvolateľ spáchal trestný čin krádeže, za ktorý bol súdom štátu pôvodu odsúdený, organizovane alebo so zbraňou.

Postup slovenských orgánov ako vykonávajúcich justičných orgánov – § 4 ods. 1 písm. a)

2 Urto 1/2018, 2 Urto 5/2018

- rozhodnutie možno v Slovenskej republike uznať a vykonať, ak skutok, pre ktorý bolo rozhodnutie vydané, je trestným činom aj podľa právneho poriadku Slovenskej republiky, ak odseky 2 a 3 neustanovujú inak, a ak odsúdený je štátnym občanom Slovenskej republiky a má obvyklý pobyt na území Slovenskej republiky alebo má na jej území preukázateľné rodinné, sociálne alebo pracovné väzby, ktoré môžu prispieť k uľahčeniu jeho nápravy počas výkonu trestnej sankcie spojenej s odňatím slobody na území Slovenskej republiky.
- uznanie a výkon rozhodnutia štátu pôvodu je podľa slovenskej právnej úpravy podmienené tým, že odsúdený, ktorý je občanom Slovenskej republiky, má na jej území (i) buď obvyklý pobyt, (ii) alebo preukázateľné rodinné, sociálne alebo pracovné väzby, ktoré môžu prispieť k uľahčeniu jeho nápravy počas výkonu trestnej sankcie spojenej s odňatím slobody na území Slovenskej republiky.

Postup slovenských orgánov ako vykonávajúcich justičných orgánov – § 4 ods. 1 písm. a)

2 Urto 1/2018, 2 Urto 5/2018

- podľa § 3 písm. g) zák. č. 549/2011 Z. z. na účely tohto zákona sa rozumie obvyklým pobytom trvalý pobyt alebo prechodný pobyt.
- trvalý alebo prechodný pobyt občana Slovenskej republiky na jej území majú iba evidenčný charakter (§ 2 ods. 2, § 3 ods. 3 zák. č. 253/1998 Z. z.) a ich existencia nie je podmienená tým, že sa občan v ich mieste skutočne zdržiava a teda je k nim viazaný na základe rodinných, sociálnych, pracovných alebo iných väzieb.
- v prípade trvalého pobytu zákon síce ukladá každému občanovi, ktorý sa trvalo nezdržiava v zahraničí, povinnosť ho hlásiť (§ 3 ods. 7 veta pred bodkočiarkou zák. č. 253/1998 Z. z.) a zároveň povinnosť ohlásiť jeho skončenie, ak sa pripravuje na vycestovanie do zahraničia s cieľom trvalo tam žiť (§ 6 ods. 1 zák. č. 253/1998 Z. z.), no za nesplnenie týchto povinností nestanovuje žiadnu sankciu.

Postup slovenských orgánov ako vykonávajúcich justičných orgánov – § 4 ods. 1 písm. a)

2 Urto 1/2018, 2 Urto 5/2018

- rozhodnutie štátu pôvodu tak možno (za splnenia podmienky obojstrannej trestnosti, ak zákon nestanovuje inak) uznať a vykonať aj vtedy, ak odsúdený štátny občan Slovenskej republiky v nej fakticky nežije (ale žije v štáte pôvodu), no má na jej území evidovaný trvalý alebo prechodný pobyt.
- paradoxne i za situácie, že občan Slovenskej republiky trvalo žijúci v zahraničí má na jej území ohlásený iba prechodný pobyt.
- podmienka existencie preukázateľných rodinných, sociálnych alebo pracovných väzieb, ktoré môžu prispieť k uľahčeniu nápravy odsúdeného, je totiž stanovená alternatívne a podľa slovenskej právnej úpravy musí byť splnená iba vtedy, ak občan Slovenskej republiky nemá na jej území obvyklý, t. j. trvalý ani prechodný pobyt.

Postup slovenských orgánov ako vykonávajúcich justičných orgánov – § 4 ods. 1 písm. a)

2 Urto 1/2018, 2 Urto 5/2018

- na prvý pohľad sa tak javia byť námietky odvolateľa, ktorých podstata spočíva v tom, že na území Slovenskej republiky nežije a rodinné, resp. sociálne väzby, ktoré by mohli prispieť k uľahčeniu jeho sociálnej nápravy, má práve v štáte pôvodu, neopodstatnenými.
- podľa čl. 4 ods. 1 písm. a) RR za predpokladu, že odsúdená osoba je v štáte pôvodu alebo vo vykonávajúcom štáte, a za predpokladu, že dala svoj súhlas, ak sa tak vyžaduje podľa čl. 6, možno rozsudok spolu s osvedčením, ktorého štandardné tlačivo je uvedené v prílohe I, zaslať... členskému štátu, ktorého štátnu príslušnosť má odsúdená osoba a v ktorom žije.
- podľa bodu 17 odôvodnenia RR ak sa v tomto rámcovom rozhodnutí odkazuje na štát, v ktorom odsúdená osoba „žije“, označuje to miesto, na ktoré je viazaná na základe zvyčajného pobytu a prvkov, ako sú rodinné, sociálne alebo pracovné väzby.

Postup slovenských orgánov ako vykonávajúcich justičných orgánov – § 4 ods. 1 písm. a)

2 Urto 1/2018, 2 Urto 5/2018

- cieľom RR je uľahčiť sociálnu nápravu odsúdenej osoby. Najvyšší súd sa preto domnieva, že kritériá uvedené v čl. 4 ods. 1 písm. a) RR budú splnené iba vtedy, ak má odsúdený v členskom štáte, ktorého je štátnym príslušníkom, také rodinné, jazykové, kultúrne, spoločenské, hospodárske alebo pracovné väzby, so zreteľom na ktoré možno dôvodne predpokladať, že výkon trestu v tomto členskom štáte posilní možnosť jeho sociálnej nápravy.

Postup slovenských orgánov ako vykonávajúcich justičných orgánov – § 4 ods. 1 písm. a)

2 Urto 1/2018, 2 Urto 5/2018

- z tohto pohľadu potom slovenská vnútroštátna úprava, ktorá umožňuje uznať a vykonať rozhodnutie, ktorým bola jej štátnemu občanovi uložená sankcia spojená s odňatím slobody, aj vtedy, ak má na jej území iba formálne evidovaný trvalý alebo prechodný pobyt, bez súčasnej existencie rodinných, sociálnych, pracovných alebo iných väzieb, ktoré by mohli uľahčiť jeho sociálnu nápravu, a pritom nejde o situáciu, keď má byť odsúdený po výkone trestnej sankcie na jej územie vyhostený [čl. 4 ods. 1 písm. b) rámcového rozhodnutia], nezaručuje úplnú účinnosť rámcového rozhodnutia v tom smere, že uznanie a výkon rozhodnutia v takých prípadoch prispeje (môže prispieť) k posilneniu sociálnej nápravy odsúdeného.

Postup slovenských orgánov ako vykonávajúcich justičných orgánov – § 4 ods. 1 písm. a)

2 Urto 1/2018, 2 Urto 5/2018

- aj so zreteľom na povinnosť vnútroštátneho súdu, ktorý je v rámci svojej právomoci poverený uplatňovať ustanovenia práva Európskej únie, zabezpečiť plný účinok týchto noriem, pričom v prípade potreby z vlastnej iniciatívy neuplatní akékoľvek odporujúce ustanovenie vnútroštátneho práva, bez toho, aby musel požadovať alebo čakať na jeho predchádzajúce zrušenie zákonodarnou cestou alebo akýmkoľvek iným ústavným postupom (pozri najmä rozsudky Súdneho dvora z 9. marca 1978, Simmenthal, 106/77, EU:C:1978:49, body 21 a 24; z 19. novembra 2009, Filipiak, C-314/08, EU:C:2009:719, bod 81; z 22. júna 2010, Melki a Abdeli, C-188/10 a C-189/10, EU:C:2010:363, bod 43; Åkerberg Fransson, C-617/10, EU:C:2013:105, bod 45), dospel najvyšší súd k záveru, že pre rozhodnutie v tejto veci je potrebný výklad práva Európskej únie.

Postup slovenských orgánov ako vykonávajúcich justičných orgánov – § 4 ods. 1 písm. a)

2 Urto 1/2018, 2 Urto 5/2018 (C-495/18)

- má sa čl. 4 ods. 1 písm. a) RR vykladať v tom zmysle, že kritériá v ňom uvedené budú splnené iba vtedy, ak má odsúdená osoba v členskom štáte, ktorého je štátnym občanom, také rodinné, sociálne, pracovné alebo iné väzby, so zreteľom na ktoré možno dôvodne predpokladať, že výkon trestu v tomto štáte môže uľahčiť jej sociálnu nápravu, teda, že bráni takej vnútroštátnej úprave, akou je § 4 ods. 1 písm. a) zák. č. 549/2011 Z. z., ktorá umožňuje v takýchto prípadoch uznať a vykonať rozsudok len na základe formálne evidovaného obvyklého pobytu vo vykonávajúcom štáte, bez ohľadu na to, či má odsúdená osoba v tomto štáte konkrétne väzby umožňujúce posilniť jej sociálnu nápravu.

Postup slovenských orgánov ako vykonávajúcich justičných orgánov – § 4 ods. 1 písm. a)

2 Urto 1/2018, 2 Urto 5/2018 (C-495/18)

- v prípade kladnej odpovede na predchádzajúcu otázku má sa čl. 4 ods. 2 RR vykladať v tom zmysle, že aj v situácii upravenej v čl. 4 ods. 1 písm. a) rámcového rozhodnutia je príslušný orgán štátu pôvodu povinný presvedčiť sa ešte pred zaslaním rozsudku a osvedčenia o tom, že výkon trestu zo strany vykonávajúceho štátu bude slúžiť na účely uľahčenia sociálnej nápravy odsúdenej osoby, a zároveň v tomto smere získané informácie je povinný uviesť v časti d), bod 4. osvedčenia, osobitne ak odsúdená osoba v stanovisku podľa čl. 6 ods. 3 RR tvrdí, že má konkrétne rodinné, sociálne alebo pracovné väzby v štáte pôvodu.

Postup slovenských orgánov ako vykonávajúcich justičných orgánov – § 4 ods. 1 písm. a)

2 Urto 1/2018, 2 Urto 5/2018 (C-495/18)

- v prípade kladnej odpovede na prvú otázku má sa čl. 9 ods. 1 písm. b) RR vykladať tak, že dôvod odmietnutia uznania a výkonu rozsudku bude daný aj vtedy, ak sa v situácii uvedenej v čl. 4 ods. 1 písm. a) RR napriek porade podľa odseku 3 tohto ustanovenia a prípadnom poskytnutí ďalších potrebných informácií nepreukáže existencia takých rodinných, sociálnych, pracovných alebo iných väzieb, so zreteľom na ktoré by bolo možné dôvodne predpokladať, že výkon trestu vo vykonávajúcom štáte môže uľahčiť sociálnu nápravu odsúdeného.

Postup slovenských orgánov ako vykonávajúcich justičných orgánov – súhlas s ďalším stíhaním

R 15/2016

- o súhlas štátu pôvodu podľa § 16 ods. 1 písm. k), § 21 ods. 2 písm. g) zák. č. 549/2011 Z. z. sa žiada pred rozhodovaním príslušného súdu o uznaní a výkone rozhodnutia justičného orgánu štátu pôvodu, a to vo vzťahu ku konkrétnemu už vedenému trestnému stíhaniu alebo výkonu trestu odsúdeného pre trestný čin spáchaný pred odovzdaním.
- v zmysle § 21 ods. 3 označeného zákona a § 31 ods. 2 písm. g), ods. 4, § 32 ods. 1, ods. 2 zákona č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze takú žiadosť príslušnému justičnému orgánu štátu pôvodu podáva súd (predseda senátu a v prípravnom konaní na návrh prokurátora sudca pre prípravné konanie), ktorý je (by bol) príslušný na vydanie európskeho zatýkacieho rozkazu v dotknutej veci.
- **žiadosť (viacero takých žiadostí) predloží justičnému orgánu štátu pôvodu súd príslušný na rozhodnutie o uznaní a výkone predmetného rozhodnutia.**

Postup slovenských orgánov ako vykonávajúcich justičných orgánov – vonkajšia diferenciácia uznaného trestu

R 122/2014

- výrok rozhodnutia súdov Slovenskej republiky v rámci rozhodovania o uznaní a výkone rozhodnutia cudzieho štátu, ktorý zaraďuje odsúdeného na výkon trestu odňatia slobody do príslušného ústavu na výkon trestu odňatia slobody, je uplatnením diferenciačného princípu zaradenia odsúdeného na výkon tohto trestu na pomery výkonu trestu v Slovenskej republike a nie je prejavom nezlučiteľnosti rozhodnutia cudzieho štátu s právnym poriadkom Slovenskej republiky.
- prevzatie výroku o treste rozhodnutia súdu cudzieho štátu, súdmi Slovenskej republiky, doplnené o výrok o zaradení odsúdeného na výkon trestu odňatia slobody do ústavu s príslušným stupňom stráženia však podľa kritérií na prevzatie a výkon rozhodnutia, uvedených v 17 zák. č. 549/2011 Z. z. musí zabezpečovať, aby uložená trestná sankcia nielen nezhoršila postavenie odsúdeného, ale aby aj v čo najväčšej miere zodpovedala pôvodne uloženej trestnej sankcii.

Postup slovenských orgánov ako vykonávajúcich justičných orgánov – podmiennečné prepustenie

R 5/2017

- ak došlo k uznaniu rozhodnutia súdu iného štátu, či už podľa Trestného poriadku alebo podľa zák. č. 549/2011 Z. z., podmienky pre podmiennečné prepustenie sa vždy posudzujú podľa Trestného zákona (Slovenskej republiky), nie podľa práva štátu, ktorého rozhodnutie sa po jeho uznaní vykonáva (štátu pôvodu).
- materiálnu podmienku možnosti očakávať, že odsúdený v budúcnosti povedie riadny život v zmysle § 66 ods. 1 písm. b) Tr. zák. je potrebné i v prípade uvedenom v bode I. skúmať aj pri zohľadnení okolností predchádzajúceho života odsúdeného, vrátane jeho skorších odsúdení.

Postup slovenských orgánov ako vykonávajúcich justičných orgánov – podmiennečné prepustenie

R 13/2016

Z hľadiska posúdenia dotknutého trestného činu ako prečinu, zločinu alebo obzvlášť závažného zločinu vo vzťahu k podmienke výkonu určitej časti trestu pri podmiennečnom prepustení (§ 66, § 67 Tr. zák.) je rozhodujúca právna kvalifikácia podľa cudzieho rozhodnutia (a týmto rozhodnutím kvalifikačne použitého zákona iného štátu), ktoré bolo uznané príslušným súdom Slovenskej republiky, a to z hľadiska kritérií uvedených v § 10 a v § 11 Tr. zák. (forma zavinenia a trestná sadzba trestu odňatia slobody). Ak však súd upravil (znižil) trvanie trestu postupom podľa § 17 ods. 3 zák. č. 549/2011 Z. z. alebo postupom podľa § 517 ods. 1 Tr. por., pri kategorizácii trestného činu je rozhodujúca trestná sadzba spojená s použitým ustanovením osobitnej časti Trestného zákona.

Aktuálna rozhodovacia činnosť NS SR v oblasti justičnej spolupráce v trestných veciach

R 52/2017

- ustanovenia § 16 ods. 1, 2 a § 17 ods. 1 zákona č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o EZR“) je potrebné v súvislosti s § 15 ods. 2 tohto zákona (v znení účinnom od 1. decembra 2012) vyložiť na základe argumentu *a minori ad maius* tak, že vyžiadaná osoba musí byť vypočutá aj pred rozhodovaním o vydávacej väzbe, ak nejde o obligatórnu väzbu podľa § 16 ods. 2 zákona o EZR; to platí aj v prípade, ak je v čase takého rozhodovania v predbežnej väzbe, do ktorej bola vzatá po výsluchu podľa § 15 ods. 2 zákona o EZR.

Aktuálna rozhodovacia činnosť NS SR v oblasti justičnej spolupráce v trestných veciach

R 10/2017

- podmienky uvedené v § 31 ods. 1 zák. č. 154/2010 Z.z. o európskom zatýkacom rozkaze v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o EZR“) je potrebné pri eurokonformnom výklade (v súlade s článkom 27 Rámcového rozhodnutia Rady 2002/584/SVV) chápať v tom zmysle, že účinky zásady špeciality nastávajú buď pri trestnom stíhaní vydanej osoby za trestné činy spáchané pred vydaním, na ktoré sa európsky zatýkací rozkaz nevzťahoval, ak má byť trestné stíhanie vydanej osoby spojené s obmedzením jej osobnej slobody väzbou alebo pozorovaním duševného stavu v zdravotníckom zariadení, alebo pri odsúdení vydanej osoby za trestné činy spáchané pred vydaním, na ktoré sa európsky zatýkací rozkaz nevzťahoval, ak má byť na základe odsúdenia na vydanej osobe vykonaný trest odňatia slobody alebo ochranné opatrenie obmedzujúce osobnú slobodu. To znamená, že dodatočný súhlas podľa § 31 ods. 2 písm. g) zákona o EZR je potrebný až na výkon konkrétneho rozhodnutia o obmedzení osobnej slobody.

Aktuálna rozhodovacia činnosť NS SR v oblasti justičnej spolupráce v trestných veciach

R 10/2017

- výnimky z uplatnenia zásady špeciality uvedené v § 31 ods. 2 písm. b) a písm. c) zákona o EZR sa týkajú jednak trestného stíhania vydanej osoby bez väzobného alebo iného obdobného obmedzenia osobnej slobody a jednak (zásadne) prípadu, keď podľa právnej kvalifikácie v príslušnej fáze konania neprichádza do úvahy uloženie trestu odňatia slobody (taký prípad podľa Trestného zákona nenastáva), resp. podľa zistených okolností neprichádza do úvahy obmedzenie osobnej slobody rozhodnutím o ochrannom opatrení. Ak však aj v neväzobnom stíhaní podľa predbežného posúdenia prichádza do úvahy obmedzenie osobnej slobody trestom alebo ochranným opatrením [nejde teda o prípad pokrytý výnimkou podľa § 31 ods. 2 písm. b) zákona o EZR], účinky zásady špeciality nastávajú až vo vzťahu k výkonu tomu zodpovedajúceho meritórneho rozhodnutia, spojeného s obmedzením osobnej slobody (príp. vo väzobnom stíhaní také účinky nastávajú už vo vzťahu k výkonu skoršieho rozhodnutia o väzbe) - bod I.

Aktuálna rozhodovacia činnosť NS SR v oblasti justičnej spolupráce v trestných veciach

R 10/2017

- napriek tomu, že účinky zásady špeciality podľa predchádzajúcich viet nastávajú až vo vzťahu k výkonu rozhodnutia spojeného s obmedzením osobnej slobody, dodatočný súhlas je nutné získať najneskôr pred vydaním takého rozhodnutia (v prípravnom konaní alebo vo veci samej), nakoľko je potrebné vychádzať z premisy, že dodatočný súhlas nemusí byť udelený.

Aktuálna rozhodovacia činnosť NS SR v oblasti justičnej spolupráce v trestných veciach

R 10/2017

- podľa § 31 ods. 1 zákona o EZR osoba, ktorá bola vydaná z iného členského štátu na základe európskeho zatýkacieho rozkazu, nesmie byť v štáte pôvodu stíhaná, odsúdená, nemôže byť obmedzená jej osobná sloboda za trestné činy, ktoré spáchala pred vydaním, na ktoré sa európsky zatýkací rozkaz nevzťahoval.
- zásada špeciality sa však neuplatní, ak je daná niektorá z výnimiek uvedených v § 31 ods. 2 a) až h) zákona o EZR

Aktuálna rozhodovacia činnosť NS SR v oblasti justičnej spolupráce v trestných veciach

R 10/2017 (Leyman a Pustovarov, C-388/08 PPU)

Výnimky zakladajúce sa na súhlase dotknutých členských štátov, súdnych orgánov vykonávajúceho členského štátu, alebo na súhlase osoby, na ktorú sa EZR vzťahuje:

- zásada špeciality sa vo vzťahu k vykonávajúcemu štátu neuplatňuje na základe vyhlásenia členského štátu a vykonávajúci justičný orgán vo svojom rozhodnutí o vykonaní európskeho zatýkacieho rozkazu neuviedol inak [§ 31 ods. 2 písm. h) zákona o EZR].
- vykonávajúci justičný orgán udelil súhlas so stíhaním pre iné trestné činy spáchané pred vydaním alebo s výkonom trestu pre taký trestný čin [§ 31 ods. 2 písm. g) zákona o EZR].

Aktuálna rozhodovacia činnosť NS SR v oblasti justičnej spolupráce v trestných veciach

R 10/2017 (Leyman a Pustovarov, C-388/08 PPU)

Výnimky zakladajúce sa na súhlase dotknutých členských štátov, súdnych orgánov vykonávajúceho členského štátu, alebo na súhlase osoby, na ktorú sa EZR vzťahuje:

- osoba sa vzdala práva na uplatnenie zásady špeciality v rámci konania vo vykonávajúcim štáte [§ 31 ods. 2 písm. e) zákona o EZR].
- osoba po vydaní do Slovenskej republiky vyhlásila, že sa výslovne vzdáva uplatnenia zásady špeciality vo vzťahu k určitým trestným činom spáchaným pred vydaním [§ 31 ods. 2 písm. e) zákona o EZR].

Aktuálna rozhodovacia činnosť NS SR v oblasti justičnej spolupráce v trestných veciach

R 10/2017 (Leyman a Pustovarov, C-388/08 PPU)

Výnimky vzťahujúce sa na uplatniteľné tresty alebo opatrenia:

- za tento ďalší trestný čin nemožno uložiť trest odňatia slobody alebo ochranné opatrenie obmedzujúce osobnú slobodu [§ 31 ods. 2 písm. b) zákona o EZR] – v podmienkach SR jej použitie neprichádza do úvahy.
- osobe by mohol byť uložený trest alebo ochranné opatrenie, ktoré nie je spojené s pozbavením osobnej slobody, najmä peňažný trest alebo opatrenie namiesto tohto trestu, a to aj vtedy, ak by taký výkon predovšetkým výkonom náhradného trestu odňatia slobody viedol k obmedzeniu osobnej slobody [§ 31 ods. 2 písm. d) zákona o EZR].

Aktuálna rozhodovacia činnosť NS SR v oblasti justičnej spolupráce v trestných veciach

R 10/2017 (Leyman a Pustovarov, C-388/08 PPU)

Výnimky vzťahujúce sa na trestné konanie:

- trestné stíhanie, ktoré nemá za následok uplatnenie opatrenia obmedzujúceho osobnú slobodu [§ 31 ods. 2 písm. c) zákona o EZR].
- ak vydaná osoba sa po prepustení z väzby alebo výkonu trestu odňatia slobody zdržiava na území SR viac ako 45 dní napriek tomu, že ho mohla opustiť, alebo sa dobrovoľne vráti späť, alebo je dopravená zákonným spôsobom na územie Slovenskej republiky potom, čo ho opustila [§ 31 ods. 2 písm. a) zákona o EZR].

Aktuálna rozhodovacia činnosť NS SR v oblasti justičnej spolupráce v trestných veciach

R 10/2017 (Leyman a Pustovarov, C-388/08 PPU)

- výnimku uvedenú v článku 27 ods. 3 písm. c) rámcového rozhodnutia [§ 31 ods. 2 písm. c) zákona o EZR] treba vykladať v tom zmysle, že ak ide o "iný trestný čin" ako ten, pre ktorý bola osoba odovzdaná, musí byť súhlas vyžiadaný v súlade s článkom 27 ods. 4 rámcového rozhodnutia (§ 32 zákona o EZR) a získaný, ak je potrebné vykonať trest alebo opatrenie spojené s odňatím slobody. Osoba, ktorá bola odovzdaná, môže byť stíhaná a odsúdená za takýto trestný čin pred získaním súhlasu, ak počas trestného stíhania za trestný čin alebo v rozsudku o ňom nebolo uložené nijaké opatrenie obmedzujúce slobodu. Výnimka uvedená v článku 27 ods. 3 písm. c) však v každom prípade nebráni tomu, aby osoba, ktorá bola odovzdaná, podliehala opatreniu obmedzujúcemu slobodu pred získaním súhlasu, ak je toto obmedzenie podľa zákona odôvodnené ostatnými bodmi obžaloby.

Aktuálna rozhodovacia činnosť NS SR v oblasti justičnej spolupráce v trestných veciach

R 10/2017 (Leyman a Pustovarov, C-388/08 PPU)

- ak má byť osoba, ktorá bola vydaná do SR z iného členského štátu na základe EZR s uplatnením zásady špeciality, stíhaná pre trestný čin spáchaný pred jej vydaním, ktorý nebol predmetom pôvodného EZR, vznesenie obvinenia pre tento iný trestný čin a ani ďalšie trestné stíhanie preň nie je podmienené získaním dodatočného súhlasu v zmysle § 31 ods. 2 písm. g), ods. 4 a § 32 ods. 1, ods. 2 zákona o EZR, pokiaľ trestné konanie o tomto inom trestnom čine nie je spojené so žiadnym opatrením obmedzujúcim osobnú slobodu vydanej osoby.
- v takýchto prípadoch sa totiž zásada špeciality podľa § 31 ods. 2 písm. c) zákona o EZR neuplatní a dodatočný súhlas stačí od vykonávajúceho justičného orgánu získať najneskôr vtedy, ak má byť v tomto inom konaní použité opatrenie obmedzujúce osobnú slobodu obvineného (napr. väzba, vyšetrovanie duševného stavu pozorovaním v zdravotníckom ústave) alebo vykonaný trest odňatia slobody, prípadne ochranné opatrenie spojené s obmedzením osobnej slobody.

Aktuálna rozhodovacia činnosť NS SR v oblasti justičnej spolupráce v trestných veciach

R 13/2017

- ustanovenie § 17 ods. 1 zákona o EZR je potrebné interpretovať v súvislosti s ustanovením § 16 ods. 1 a ods. 2 tohto zákona, keďže podľa prvého z označených ustanovení ide (rovnako ako podľa ďalších dvoch) stále o vydávaciu väzbu, aj keď spočíva. Ak teda nenastanú alternatívy uvedené v § 16 ods. 2 zákona o EZR, nie je spočívajúca vydávacia väzba obligatórna a o väzbe sa rozhodne podľa kritérií uvedených v § 16 ods. 1 zákona o EZR.

Aktuálna rozhodovacia činnosť NS SR v oblasti justičnej spolupráce v trestných veciach

R 89/2015

- z ustanovenia § 22 ods. 7 zákona o EZR je zrejmé, že prípustnosť podania sťažnosti proti rozhodnutiu krajského súdu o výkone EZR je inak stanovená pre osobu vyžiadajú a inak pre prokurátora. Kým vyžiadaná osoba môže podať sťažnosť len pre niektorý z dôvodov obligatórneho odmietnutia vykonania EZR podľa § 23 ods. 1 zákona o EZR, možnosti prokurátora sú podstatne širšie, keďže jeho sťažnosť je prípustná tak pre niektorý z dôvodov odmietnutia vykonania EZR podľa § 23 cit. zákona (zahŕňa obligatórne i fakultatívne dôvody odmietnutia), aj ak bol rozhodnutím o výkone európskeho zatýkacieho rozkazu porušený zákon.

Aktuálna rozhodovacia činnosť NS SR v oblasti justičnej spolupráce v trestných veciach

R 89/2015

- vydávacia väzba podľa § 16 ods. 2 zákona o EZR sa od vydávacej väzby podľa prvého odseku § 16 tohto zákona líši tým, že kým vydávacia väzba podľa § 16 ods. 2 zákona o EZR je väzbou obligatórnou (ako to vyplýva z gramatického výkladu použitého slovného spojenia) a súd/sudca rozhodne bez potreby skúmania existencie materiálnych dôvodov väzby, aj bez potreby predloženia návrhu prokurátorom vykonávajúcim predbežné vyšetrovanie, vydávacia väzba podľa § 16 ods. 1 cit. zákona je podmienená návrhom prokurátora a potrebou tohto zabezpečovacieho opatrenia na zákonom predpokladané účely.

Aktuálna rozhodovacia činnosť NS SR v oblasti justičnej spolupráce v trestných veciach

R 20/2015

- zákon o EZR stanovuje jednak príslušnosť prokuratúry a jednak príslušnosť súdu ako vykonávajúcich justičných orgánov. Miestnu príslušnosť krajskej prokuratúry na vykonávanie predbežného vyšetrovania upravuje § 11 ods. 1, ods. 2 zákona o EZR, miestnu príslušnosť krajského súdu upravuje tento zákon vo viacerých ustanoveniach, a to v závislosti od navrhovaného postupu (na postup podľa § 15 ods. 3, § 22 ods. 2, § 17 ods. 3 zákona o EZR).
- miestna príslušnosť krajského súdu na konanie podľa § 17 ods. 1 zákona o EZR je v treťom odseku tohto ustanovenia upravená samostatne – nezávisle od miestnej príslušnosti prokurátora, ktorá týmto ustanovením nie je dotknutá – tak, že relevantným pre určenie príslušnosti krajského súdu je aktuálne miesto výkonu väzby alebo výkonu trestu odňatia slobody.

Aktuálna rozhodovacia činnosť NS SR v oblasti justičnej spolupráce v trestných veciach

R 93/2014

- rozhodnutie o vzatí zadržanej (vyžiadanej) osoby do predbežnej väzby je v zmysle § 15 ods. 1, ods. 2 zákona o EZR v znení účinnom od 1. decembra 2012 rozhodnutím fakultatívnym, ktoré okrem splnenia formálnych podmienok vyžaduje aj zistenie existencie takých okolností (materiálna podmienka), z ktorých vyplýva obava zo zmarenia účelu konania o európskom zatýkacom rozkaze v prípade, ak by sa toto viedlo voči vyžiadanej osobe na slobode.
- okolnosťami odôvodňujúcimi hrozbu zmarenia účelu konania o európskom zatýkacom rozkaze sú vecou individuálneho posúdenia zo strany konajúcich orgánov vzhľadom na jednotlivé okolnosti prípadu, ako aj na osobné pomery vyžiadanej osoby a môžu byť zistené nielen v rámci výsluchu vyžiadanej osoby, ale môžu vyplývať už z obsahu samotného predloženého spisového materiálu.

Aktuálna rozhodovacia činnosť NS SR v oblasti justičnej spolupráce v trestných veciach

R 3/2013

- nevyhnutnou podmienkou rozhodnutia Najvyššieho súdu podľa § 22 ods. 8 zákona o EZR je skutočnosť, aby v čase jeho rozhodovania európsky zatýkací rozkaz aj reálne existoval. Pokiaľ tomu tak nie je a štát pôvodu pred rozhodnutím sťažnostného súdu účinne vzal EZR späť, nie je možné rozhodnúť podľa § 22 ods. 8 zákona o EZR, či sa EZR vykoná alebo nie, pretože chýba samotný predmet konania ako materiálna podmienka pre takéto rozhodnutie, t.j. EZR. Vzhľadom na § 1 ods. 2 zákona o EZR treba v takom prípade postupovať podľa Trestného poriadku a napadnuté uznesenie zrušiť podľa § 194 ods. 1 Tr. por. bez toho, aby sťažnostný súd urobil iné rozhodnutie.
- ak nastane situácia v bode I. v konaní pred súdom prvého stupňa, tento oznámi prokurátorovi, že o výkone EZR nebude rozhodovať, lebo zanikol predmet konania.

Aktuálna rozhodovacia činnosť NS SR v oblasti justičnej spolupráce v trestných veciach

2 Tost 3/2018

- základnou (nevyhnutnou) podmienkou podania návrhu na vzatie vyžiadanej osoby, ktorá je v predbežnej väzbe, do vydávacej väzby podľa § 15 ods. 6 zákona o EZR, ako i následného pozitívneho rozhodnutia súdu o ňom podľa § 16 ods. 1 tohto zákona je doručenie originálu európskeho zatýkacieho rozkazu s prekladom do slovenského jazyka, ak sa vyžaduje.
- je povinnosťou prokurátora vykonávajúceho predbežné vyšetrowanie preukázať, že originál európskeho zatýkacieho rozkazu bol slovenským justičným orgánom doručený včas, t. j. ešte pred uplynutím maximálnej 40 dňovej lehoty trvania predbežnej väzby vyžiadanej osoby.

Aktuálna rozhodovacia činnosť NS SR v oblasti justičnej spolupráce v trestných veciach

2 Tost 3/2018

- originál európskeho zatýkacieho rozkazu môže byť slovenským justičným orgánom doručený aj elektronicky v digitalizovanej podobe (napr. ako sken originálu), keďže takýto spôsob zaslania umožňuje v súlade s § 36 ods. 2 zákona o EZR jednak vyhotovenie jeho písomného znenia a tiež posúdenie jeho hodnovernosti, či už dožiadaním justičného orgánu štátu pôvodu alebo cestou útvaru SIRENE, resp. INTERPOL.

Aktuálna rozhodovacia činnosť NS SR v oblasti justičnej spolupráce v trestných veciach

2 Tost 3/2018

- pojem „súdny orgán“, ktorý sa nachádza v čl. 6 ods. 1 rámcového rozhodnutia, a teda so zreteľom na povinnosť euro-súladného výkladu aj pojem „justičný orgán“ v zmysle § 3 písm. g) zákona o EZR treba vykladať v celej Európskej únii autonómne a jednotne, pričom neoznačuje len sudcov alebo súdy členského štátu, ale v širšom zmysle sa môže vzťahovať aj na orgány, ktorých úlohou je podieľať sa na výkone spravodlivosti v dotknutom právnom poriadku, ako je prokuratúra, s výnimkou policajných orgánov a orgánov výkonnej moci akými sú ministerstvá (pozri rozsudky Súdneho dvora z 10. novembra 2016, Kovalkovas, C-447/16 PPU, EU:C:2016:861, body 33 a nasl., Poltorak, C-452/16 PPU, EU:C:2016:858, body 31 a nasl., a primerane tiež Özçelik, C-453/16-PPU, EU:C:2016:860, body 32 a nasl.).

Aktuálna rozhodovacia činnosť NS SR v oblasti justičnej spolupráce v trestných veciach

2 Tost 3/2018

- podľa aktuálneho vyhlásenia Rakúskej republiky z 24. januára 2008 príslušnými rakúskymi orgánmi na vydanie a vykonanie európskeho zatýkacieho rozkazu sú prokuratúry pri krajských súdoch (*Landesgericht*), ktoré majú v zmysle judikatúry Súdneho dvora charakter súdneho – justičného orgánu.
- na tom nemení nič ani skutočnosť, že podľa právneho poriadku Rakúskej republiky o následnom povolení európskeho zatýkacieho rozkazu vydaného prokuratúrou rozhoduje krajský súd.

Aktuálna rozhodovacia činnosť NS SR v oblasti justičnej spolupráce v trestných veciach

2 Tost 3/2018

- nemožno súhlasiť s tým, že obligatórnou súčasťou európskeho zatýkacieho rozkazu vydaného rakúskymi justičnými orgánmi je aj rozhodnutie príslušného krajského súdu o jeho povolení, bez predloženia ktorého nie je európsky zatýkací rozkaz spôsobilým podkladom pre ďalšie konanie.
- odhliadnuc od toho, že akceptovanie takéhoto názoru by fakticky znamenalo zmenu formulára európskeho zatýkacieho rozkazu, rozhodujúcim je to, že ako justičný orgán, ktorý predmetný európsky zatýkací rozkaz vydal, je uvedená Prokuratúra Graz, teda orgán, ktorý je podľa vyhlásenia Rakúskej republiky v zmysle jej právnych predpisov jediným orgánom príslušným na jeho vydanie, pričom tento orgán má charakter súdneho orgánu v zmysle čl. 6 rámcového rozhodnutia a teda aj justičného orgánu v zmysle zákona o EZR.

Aktuálna rozhodovacia činnosť NS SR v oblasti justičnej spolupráce v trestných veciach

2 Tost 3/2018

- ak je v kolónke b) európskeho zatýkacieho rozkazu ako rozhodnutie, ktoré je jeho podkladom, uvedený „Príkaz na zatknutie prokuratúry Graz zo dňa 15. novembra 2017 so súdnym povolením Krajského súdu pre trestné záležitosti Graz“, ide o vnútroštátny zatýkací rozkaz, ktorý je odlišný od európskeho zatýkacieho rozkazu a ktorý sa k nemu nepripája. Stačí totiž, ak je v kolónke b) formulára uvedený odkaz na jeho existenciu (pozri rozsudok Súdneho dvora z 1. júna 2016, Bob-Dogi, C-241/15, EU:C:2016:385).

Aktuálna rozhodovacia činnosť NS SR v oblasti justičnej spolupráce v trestných veciach

2 Tost 3/2018

- aj keby európsky zatýkací rozkaz neobsahoval všetky povinné náležitosti a údaje nevyhnutné na rozhodnutie o jeho výkone, nebráni to bez ďalšieho (za predpokladu, že bol slovenským justičným orgánom doručený jeho originál s prekladom do slovenského jazyka, ak sa vyžaduje) prípadnému vzatiu vyžiadanej osoby do vydávacej väzby, keďže ide o nedostatok, ktorého odstránenie zákon o EZR v rámci predbežného vyšetrovania výslovne predpokladá (§ 19 ods. 5 zákona o EZR).

Aktuálna rozhodovacia činnosť NS SR v oblasti justičnej spolupráce v trestných veciach

2 Tost 3/2018

- doslovným gramatickým výkladom ustanovenia § 37 ods. 2 zákona o EZR, podľa ktorého európsky zatýkací rozkaz adresovaný slovenským orgánom musí byť vyhotovený v štátnom jazyku, možno dôjsť k záveru, že nestačí, ak bol predmetný európsky zatýkací rozkaz iba preložený do slovenského jazyka, ale má v ňom byť už vyhotovený.
- aj pri výklade tohto ustanovenia treba mať na zreteli rámcové rozhodnutie, konkrétne jeho čl. 8 ods. 2 veta prvá, podľa ktorého sa európsky zatykač musí preložiť do úradného jazyka alebo jedného z úradných jazykov vykonávajúceho členského štátu.
- za európsky zatýkací rozkaz vyhotovený v slovenskom jazyku v zmysle § 37 ods. 2 zákona o EZR treba preto považovať aj európsky zatýkací rozkaz, ktorý je do slovenského jazyka preložený.

Aktuálna rozhodovacia činnosť NS SR v oblasti justičnej spolupráce v trestných veciach

2 Tost 3/2018

- takýto výklad pritom plne zodpovedá aj zneniu ustanovenia § 5 ods. 9 veta prvá zákona o EZR, ktoré upravuje postup slovenských súdov ako justičných orgánov štátu pôvodu a podľa ktorého súd, ktorý vydal európsky zatýkací rozkaz, zabezpečí bezodkladne po zistení miesta pobytu osoby, ktorú treba vyžiadať, alebo po jej zadržaní na území iného členského štátu, jeho preklad do jazyka podľa § 37 prekladateľom vymenovaným podľa osobitného predpisu, a tiež zneniu ustanovení § 15 ods. 1, ods. 6, § 17 ods. 1 a § 19 ods. 3 zákona o EZR, ktoré výslovne rátajú s tým, že originál európskeho zatýkacieho rozkazu bude slovenským justičným orgánom ako vykonávajúcim orgánom predložený, resp. doručený s prekladom do slovenského jazyka, ak sa vyžaduje.

Aktuálna rozhodovacia činnosť NS SR v oblasti justičnej spolupráce v trestných veciach

2 Tost 3/2018

- Slovenská republika urobila 12. júla 2017 okrem iného vyhlásenie, že v súlade s čl. 8 ods. 2 rámcového rozhodnutia prijíma európsky zatýkací rozkaz podľa tohto právneho aktu vo vzťahu k Rakúskej republike v nemeckom jazyku (oznámenie MS SR č. 27/2017 Z. z.).

Aktuálna rozhodovacia činnosť NS SR v oblasti justičnej spolupráce v trestných veciach

2 Tost 3/2018

- ak prokurátor v prílohe návrhu na vzatie vyžiadanej osoby do vydávacej väzby nepredloží súdu originál európskeho zatýkacieho rozkazu z dôvodu, že ho potrebuje pre súbežne prebiehajúce predbežné vyšetrovanie, ale predloží len jeho overenú kópiu, musí byť pripravený poskytnúť súdu jeho originál najneskôr pri výsluchu vyžiadanej osoby pred rozhodovaním o vydávacej väzbe.
- okrem toho je k takémuto návrhu povinný vždy pripojiť originál alebo overený rovnopis celého dovtedy získaného spisového materiálu dokumentujúceho priebeh a výsledky konania o európskom zatýkacom rozkaze (§ 1 ods. 2 zákona o EZR v spojení s § 72 ods. 4 Tr. por.).

Aktuálna rozhodovacia činnosť NS SR v oblasti justičnej spolupráce v trestných veciach

2 Tost 3/2018

- hoci sa pri rozhodovaní o vydávacej väzbe ešte nerozhoduje o tom, či sa európsky zatýkací rozkaz vykoná alebo nevykoná, nemožno prehliadať, že (právoplatné) odmietnutie vykonania európskeho zatýkacieho rozkazu je vždy dôvodom na prepustenie vyžiadanej osoby či už z predbežnej alebo vydávacej väzby.
- už pri rozhodovaní o vydávacej väzbe sa z hľadiska jej primeranosti musí súd predbežne zaoberať aj tým, či v konkrétnej veci neprichádza do úvahy odmietnutie európskeho zatýkacieho rozkazu. Nevzatie do vydávacej väzby, resp. prepustenie z nej ale bude namieste iba vtedy, ak už na základe výsledkov priebežne realizovaného konania o európskom zatýkacom rozkaze možno odmietnutie vykonania európskeho zatýkacieho rozkazu dôvodne očakávať.

Aktuálna rozhodovacia činnosť NS SR v oblasti justičnej spolupráce v trestných veciach

2 Tost 3/2018

- aj v takom prípade je však súd povinný prijať všetky potrebné opatrenia na zabránenie úteku vyžiadanej osoby a zabezpečiť, aby materiálne podmienky potrebné na jej účinné odovzdanie boli splnené až do doby, kým sa neprijme konečné rozhodnutie o tom, či sa európsky zatýkací rozkaz vykoná alebo nie (primerane pozri rozsudok Súdneho dvora zo 16. júla 2015, Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474).

Aktuálna rozhodovacia činnosť NS SR v oblasti justičnej spolupráce v trestných veciach

2 Tost 3/2018

- zákon o EZR rozlišuje dva dôvody vydávacej väzby: (i) potrebu zabezpečiť prítomnosť vyžiadanej osoby v konaní o európskom zatýkacom rozkaze na území Slovenskej republiky a (ii) potrebu zabrániť, aby nedošlo k zmareniu účelu tohto konania.
- ide iba o relatívne samostatné dôvody, ktoré obsahovo neoddeliteľne súvisia, keďže nezabezpečenie prítomnosti vyžiadanej osoby na území Slovenskej republiky má vždy za následok zmarenie účelu konania o európskom zatýkacom rozkaze.
- preto aj z pohľadu legislatívnej techniky sa ustanovenie § 16 ods. 1 zák. o EZR nečlení na pododseky, ktoré by bolo možné vo výroku uznesenia o vzatí do vydávacej väzby samostatne uvádzať (podľa § 176 ods. 1 písm. c) Tr. por. sa vo výroku uznesenia uvádzajú iba zákonné ustanovenia, ktoré boli použité, a nie ich znenie).

Ďakujem za pozornosť